

Rozhodnutí Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 25.09.1963, sp. zn. 9 Co 212/63, ECLI:CZ:KSUL:1963:9.CO.212.1963.1

Číslo: 9/1964

Právní věta: Nárok na jednorázové úrazové odškodnění za ztížení společenského uplatnění přechází na dědice, byl-li již oprávněným uplatněn. Tento nárok je nutno přiznat bez ohledu na to, jak dlouho poškozený po pracovním úraze žil.

Soud: Krajský soud v Ústí nad Labem

Datum rozhodnutí: 25.09.1963

Spisová značka: 9 Co 212/63

Číslo rozhodnutí: 9

Číslo sešitu: 1-2

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Pracovní úraz

Předpisy: 141/1950 Sb. § 335 150/1961 Sb. § 9

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Okresní soud v Lounech přiznal mezi nároky přisouzenými žalobkyním jako dědičkám po zemřelém jejich otci a manželovi (§ 509 o. z.), na jednorázovém odškodnění i částku 23 250 Kčs za ztížení společenského uplatnění zemřelého; soud přiznal pouze základní částku ve výši 100 procent a nezvýšil ji ve smyslu § 31 odst. 2 vyhlášky č. 7/1962 Sb.

Žalované JZD v ostatním nenapadlo rozsudek okresního soudu až na shora uvedenou částku 23 250 Kčs; v odvolání uvedlo, že okresní soud tuto částku neměl přisoudit žalobkyním, protože prý poškozený, který po 7 měsících, kdy byl upoután pro bezmocnost na lůžko, úrazu podlehl, se v dalším životě neplatňoval, takže mu újma na společenském ztížení nevzešla. Navrhlo, aby krajský soud přisoudil žalobkyním jen částku, která by alikvotně odpovídala délce, po kterou poškozený ze svého života tou újmu (ztížení společenského uplatnění) byl postižen, s přihlédnutím k průměrnému stáří, kterého by se byl poškozený pravděpodobně - nebýt pracovního úrazu - dožil.

Krajský soud v Ústí rozhodnutí soudu prvního stupně potvrdil.

Odůvodnění:

V souzeném případě jde jen o právní posouzení, zda přisouzený nárok na ztížení společenského uplatnění je přisouzen právem či nikoliv.

Pro odškodnění pracovního úrazu a jmenovitě pro odškodnění náhrady škody za ztížení společenského uplatnění platí dnes § 9 zák. č. 150/1961 Sb., podle něhož je podnik povinen poskytnout poškozenému za pracovní úraz jednorázové odškodnění v případě uplatnění nároku za ztížení společenského uplatnění a bolestného. Podle zmocnění daného v ustanovení § 30 odst. 2 zákona č. 151/1960 Sb. bylo stanovení výše nároku na jednorázové odškodnění blíže upraveného ustanoveními § 25 - 33 č. vyhl. 7/1962 Sb., jakož i v příloze k této vyhlášce, která obsahuje tabulky sazeb a zásady pro jejich používání. Tyto tabulky a sazby jsou právně závaznou normou.

Především je třeba upozornit, že tu jde o zadostiučinění za utrpěnou immateriální újmu, neboť náhrada v užším tohoto slova smyslu (reparace) immateriální újmy ve formě peněžité náhrady není možná. Peníze nemohou sloužit jako ekvivalent k nápravě zdraví nebo odstranění jiné než majetkové újmy, neboť tyto újmy se nedají penězi fakticky vůbec nahradit a není je možno ani z hlediska mravního považovat za způsobitelný prostředek k odstranění újmy takto způsobené. Proto náhrada takové újmy zaručená ustanovením § 9 zák. č. 150/1961 Sb. má zde povahu zadostiučinění, které se poškozenému poskytuje tím, že v přiznané částce se mu dává prostředek, aby jiným způsobem se odškodnil za újmu, která je vlastně nenahraditelná (srov. rozh. č. 99/1958 Sbírky rozh. čs. soudů).

Tento nárok uplatňují dědičky poškozeného vzhledem k tomu, že závazek podniku na ně přešel. I když zák. č. 150/1961 Sb. tuto otázku neupravuje, je třeba v důsledku § 29 zákona vyjít z § 335 občanského zákoníka. Podle tohoto ustanovení závazek zaniká smrtí poškozeného, jestliže splnění je omezeno pouze na jeho osobu. Závazek k náhradě bolestného a k náhradě za zohyždění nezaniká smrtí oprávněného, byl-li nárok již oprávněným uplatněn. Protože jednorázové úrazové odškodnění nahrazuje dosud poskytované bolestné a náhradu za zohyždění, je třeba vycházet z toho, že se i na ně vztahuje ustanovení občanského zákoníka o bolestném a odškodnění za zohyždění. Jestliže nárok na toto odškodnění pracovník uplatnil, přechází nárok na dědice.

Tak tomu byl i v souzeném případě.

Důvodová zpráva k § 9 zákona mluví o jednorázovém odškodnění, které v minimální částce vyměřuje § 31 vyhl. Zásada jednorázového odškodnění je důsledně dodržována ve vyhlášce, takže není možno určit placení odškodnění ve formě renty, dříve často používané (srov. cit. rozh. č. 99/1958 Sbírky rozhodnutí čs. soudů). Nejvyšší hranice odškodnění je uvedena v § 31 vyhlášky, přičemž však vyhláška připouští ve zcela výjimečných případech zvýšení této částky (28 000 Kčs), jestliže jsou tu důvody zvláštního zřetele hodné a blíže rozvedené v § 30 odst. 2 vyhl.; uplatňuje se u osob postižených nejtěžšími pracovními úrazy, které měly značené vyhlídky na společenské uplatnění.

Rozsah a intenzita anatomických a funkčních změn se při uplatnění nároků na ztížení společenského uplatnění zjišťuje znaleckým posudkem. Posudek znalce je tu důkazem, který soud hodnotí podle § 93 o. s. ř., podle vnitřního přesvědčení, opřené o pečlivé uvážení všech již provedených důkazů. Vydaný posudek v tomto směru byl logicky znalcem zdůvodněn a opírá se o zjištěný skutkový stav zemřelého pracovníka.

Závěr znaleckého posudku uvádí základní počet bodů, obsahuje i nález označení jednotlivých diagnos zranění, hodnotí zranění z hlediska sazebníku, tabulek, aniž by byl znalec se odchýlil od přípustných 20 procent odchylky.

Tento znalecký posudek je podkladem nároků na odškodnění za ztížení společenského uplatnění. V základu nepřihlíží ani k věku poškozeného, ani k jiným osobním faktorům důležitým pro posouzení společenského uplatnění podle přísl. tabulek. Takto stanovený základ představuje minimum nároků každého pracovním úrazem poškozeného. Vyhláška č. 7/1962 Sb. ani zákon č. 150/1961 Sb. sám nemají výslovného ustanovení, které by soud anebo rozhodčí orgán oprávněovalo k tomu, aby při neexistenci osobních předpokladů pro společenské uplatnění snížily náhradu odškodnění pod

základní, jednorázovou částku určenou základním počtem bodů.

Proto názor odvolání žalované, aby byla přisouzena alikvotní část základního nároku, není zákonem odůvodněný.

Jestliže okresní soud přisoudil jednorázové minimální částky za ztížení společenského uplatnění bez ohledu na to, jak dlouho po pracovním úraze poškozený pracovník žil, neporušil zákon, naopak, požadovanou jednorázovou částku správně přisoudil, protože tu jde o základní a pro všechny případy stanovený minimální základ odškodnění, který nemůže být ovlivněn smrtí poškozeného krátce po pracovním úraze. V této souvislosti se poukazuje i na rozh. č. 99/1958 Sb. v němž se hájí zásada, že i kdyby se počítalo s tím, že poškozený se nedožije normálního věku, nebylo by spravedlivé, aby mu bylo upíráno oprávnění použít možnosti odškodnění během kratší doby tím intenzivněji, a dále, také, že nelze - pokud jde o výši náhrady - důvodně namítat, že vzhledem k povaze zohyždění a stálému ohrožení života, nemůže odškodnění soudem přiznané splnit svůj účel; tuto námitku lze vyvrátit především odkazem na § 335 obč. zák., podle něhož závazek k náhradě za zohyždění (právě tak jako k náhradě bolestného), nezaniká smrtí oprávněného, byl-li nárok oprávněným již uplatněn.